

A PILGRIM'S GUIDE TO THE HIDDEN LAND OF SIKKIM¹
 PROCLAIMED AS A TREASURE BY RIG 'DZIN RGOD KYI
 LDEM 'PHRU CAN

with English translation and introduction by
 MARTIN J BOORD

Introduction

The text presented hereunder lists the sacred topological features encountered as one reaches the gateway from Tibet into the 'Hidden Land' (*sbas yul*) of Sikkim. Revealed as a symbolic treasure text (*gter ma*) in Sikkim itself by a descendant of the story's main protagonist, it was transcribed into human language and propagated by the *gter ston* dNgos grub rgyal mtshan (1337-1408), one of the great masters of the rNying ma tradition of *guhyanmantra* and founder of the Byang gter (Northern Treasures) school of Tibet. Said to be the reincarnation of sNa nam rdo rje bdud 'joms, a close disciple of the Indian tantric master Padmasambhava and uncle of the 8th century Tibetan emperor Khri Srong lde'u btsan, dNgos grub rgyal mtshan was born in northern La stod as the son of a tantric *yogin*. Upon his body were seen many auspicious marks including sacred seed-syllables and black and white moles upon his head. When he was just 11 years old, three feathery growths appeared on the top of his head and when he was 23 there were five. Because these growths looked like the feathers of a vulture he became known as rGod kyi ldem 'phru can, 'the One with Vulture's Feathers'. Being a master of Buddhist Dharma, he also rose to prominence as *rig 'dzin chen po* (*mahāvīdydhara*), and this is the title which has been held ever since by each of his successive incarnations.²

Rig 'dzin rgod ldem is furthermore famed for his discovery of the 'Seven Hidden Lands', earthly paradises in which people could live happily in the peaceful pursuit of Dharma.³ Having opened the door to Sikkim, he is said to have worked countless miracles here and blessed

¹ Edited from a blockprint produced at Hüh ri dgon, obtained in Sikkim in 1994. Work on this project was carried out thanks to a generous award from the Stein-Arnold Exploration Fund administered by The British Academy (1993).

² For a biographical outline of Rig 'dzin rgod ldem and an account of his lineage, see M. Boord, *The Cult of the Deity Vajrakīla*, Tring, 1993.

³ In his article *Khembalung, the hidden valley*, Johan Reinhard lists the Seven Hidden Lands as: Khumbu, Helambu, Rongshar, Lapchi, Dolpo, Nubri and Sikkim.

dPa' bo hūm ri and the White Rock Cave of bKra shis lding as powerful places for meditation. In later years, his reincarnation also took out a treasure text from the cave at Lha ri snying po, to the north of bKra shis lding. The Chronicle of the rulers of Sikkim describes a local cult dedicated to the holy mountain Gangs chen mdzod lnga as contained in the work of a later Byang gter *gter ston*, Shes rab me 'bar. Sacred dances in honour of the deities residing on the five peaks of that mountain are annually performed by royal command on the full moon day of the seventh Tibetan month, and Rig 'dzin rgod ldem himself recovered further *gter ma* from the central peak. This secondary revelation was in the form of images: one of Padmasambhava in wrathful guise and one of the goddess mThing kha. Letters announcing these discoveries were dispatched to Tibet suspended from the necks of vultures.

Apart from the *gter ma* which he himself revealed, Rig 'dzin rgod ldem held the key to other lists of hiding places, and was thus instrumental in the unearthing of many more texts and powerful cult objects. According to the text below, one such treasure, which encapsulates the message of all 84,000 doors of Dharma, is revealed to be hidden on the mountain of Maitreya behind Guru bla mtsho, the oracular lake of Padmasambhava in the area of Chorten Nyima.

Rig 'dzin rgod ldem attained the rainbow body, passing away at the age of 71 in Zil gnon, on the neighbouring ridge to bKra shis lding, in male earth mouse year 1408.

Presented here is one of the texts propagated by Rig 'dzin rgod ldem which deals with the gateway area from Tibet into the Hidden Land of northwest Sikkim, an area of unrivalled scenic beauty and richly fertile soil known nowadays as Chorten Nyima. This name also refers to a mountain range of 14 peaks, to the highest peak along that range, to the general area and to a particular monastery. Chorten Nyima is an extremely active pilgrimage centre, with up to 100 pilgrims or more arriving from Tibet per day, and there is a retreat hermitage for one dozen or so nuns to the west. The three cliff-top *stūpas* mentioned in the text are the pilgrims' focal point, but of almost equal importance are the three sky-burial sites and the medicinal springs renowned for their eight attributes of pure water, which are now bottled and marketed in Tibet as 'Chorten Nyima Mineral Water'. The upper storey of the assembly hall in the local temple contains images of Hayagrīva and Mañjughoṣa, as well as a small spontaneously manifest *phur pa* engraved with an image of Hayagrīva. The rTa mgrin lha khang (Hayagrīva Temple) encloses the meditation cave of Padmasambhava

in which are to be found four highly revered sacred stones, one of which is known as the Stomach of the Mother Goddess and another which bears the imprint of the guru's foot, supposedly impressed into the rock when he was just eight years old. Popular folklore cites Chorten Nyima as the destination for all those who need to be purified of the sin of incest. A two-day circumambulation route of the area comprises the glacial oracular life-spirit lakes of the great guru and his consort. Our text speaks of a lake 'of the trinity of Gold, Coral and Conch' which may be three local spirits, or may be a reference to treasures held within the lake's gift. Its companion lake is unequivocally identified in our text as possessing oracular qualities. Most of the events related in our text are well-known to the pilgrims who visit the place, although in somewhat naive form. Our text makes explicit, for example, that the central player in the historical drama of the site was a simple yak herder recognized as the 'genuine embodiment' (sku dngos) or reincarnation of the famous monk Nam mkha'i snying po. Local tradition, however, believes Nam mkha'i snying po himself to have meditated here. The numerous springs of the area are known locally as Phyag phreng brgya dang brgyad, 'The 108 Rosary [Beads],' and are believed to have sprung from the actual beads of the guru's rosary, not from his words as stated in our text.

The three sky-burial grounds that overlook the monastery do, indeed, contain the extraordinary features of an unusual rock formation, etc., mentioned in the text. Pilgrims climb up on to the ridge to the east of the monastery where they throw themselves down upon the sacred earth in order to mimic their own death and connect themselves bodily with the promise of higher rebirth spoken of in our text. They then leave behind them some token pieces of clothing, hair, fingernail cuttings and drops of blood, with which these sites abound.

On top of the opposite ridge, to the west of the monastery, is a large rock bearing the ubiquitous inscription OM MANI PADME HŪM, beneath which is a short tunnel with a narrow opening. Known as the sDig pa dkar nag, it indicates a black, through shades of grey, to white scale of sins, and it is believed that the degree of difficulty experienced by attempting to crawl through this passage is an indication of the state of one's karma. Could this be the rock of Samantabhadra that is mentioned in our text?

Just a short distance south of this, marked by a grove of prayer-flags, is Gu ru sman chu, the spring of healing water created by Padmasambhava when he thrust his *khatvāṅga* staff into the ground.

Iconographic and mythological details of the various local gods and spirits mentioned in the text are to be found in the prayer books used in monasteries throughout Sikkim.

༄། | རྗེ་རྗེ་ཉི་མའི་གནས་ཡིག་གསང་བའི་དཀར་ཆག་བཞུགས་སོ། |

Herein is contained the guide to rDo rje nyi ma, a secret inventory

༄། བུ་མོ་ལོ་གེ་གུ་རྩ་ཡེ། བུ་གསུམ་རྗེ་རྗེ་འཛིན་པའི་ས་ཆེན་ཐོབ་པེ། བདེ་བར་གཤེགས་
 པའི་ཞིང་མཚོག་དམ་པ་འདིར། དབྱེར་མེད་སྤྲུལ་ཡུལ་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་མཚོག་གྱུར་པེ།
 འཕགས་མཚོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞིང་མཚོག་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱེན་དང་། རྗེ་བཙུན་འཕགས་
 མ་སྒྲོལ་མས་ལུང་བསྟན། པད་འབྲུང་ལན་བརྒྱར་མངའ་གསོལ་མཛད་པའི་ཞིང་མཚོག་དམ་པེ།
 ཐོག་མར་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉིད། ལྷོ་རྩུབ་སྤོང་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཉེ་ཅམ་གྱི་
 དུས། ལྷོན་ཆོ་ལས་སྒྲོན་མཁུ་ལས་གྲུབ་པའི། འབྲས་ལྗོངས་རྩྱུ་རིའི་གདུང་འཛིན་དུ་བྱོན་རྒྱུའི།
 ཡབ་རིག་འཛིན་མཐོང་མཚོག་མཐོང་གོལ་གྱི་སྤྲུལ་བྱི་ལྷར་རྗེ་བོའི་མཚན་ཅན། བད་ལྷར་གསང་
 ལྷགས་རྗེང་མའི་སྤྲ་མེ། ཡི་དམ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ལྷགས་བསྟེན་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་བཙོན་པ་ཞིག་⁵

ཡོད་པ་དེ།

Homage to the Lord of the World (Lokesvara). In the beginning, here, in this holy supreme field of those gone to bliss (*sugata*) who have attained the great stage of Vajradhara on the thirteenth *bhūmi*, inseparable from the hidden land of 'Bras ljongs (Fruitful Valley),⁶ the best of all [places], the preminent field of the supremely noble

⁴ Blockprint reads *ra'i*.
⁵ Blockprint reads *brtsun*.
⁶ 'Bras ljongs is also a proper name for the land of Sikkim.

Avalokiteśvara, prophesied by the venerable Ārya Tārā and Indra, king of the gods, the holy supreme field in which Padmasambhava demonstrated his sovereignty on a hundred occasions, just before the time when the second buddha, the great *ācārya* of Oḍḍiāyṇa himself, departed to the land of the *rākṣasas* (cannibal demons) in the southwest, a son was born through the power of former aspirations into the family of Hūm ri in Sikkim, and his father was the *vidyādhara* mThong mchog mthong grol. Outwardly he exhibited the characteristics of a herdsman. Inwardly he was a master of the Old School of *guhyanmantra*, and at all times he continuously exerted himself reciting the propitiatory prayers of his chosen deity (*iṣṭadevatā*), Avalokiteśvara Mahākāruṇā.

གཡག་ལུག་གཅིག་ལྷོགས་གྱི་རྗེ་པོར་ལེབས་ཏེ་ལོ་ངོ་གསུམ་ཙམ་གྱི་རིང་ལུགས་བསྟེན་ཁོན་མཛད་
 ཅིང་། གཡག་ལུག་རྣམས་ཉིན་མོ་ཟས་ཁར་སོ་སོར་རང་མགོ་ཐོན་པ་དང་། དགོང་མོ་རྗེས་འདིད་
 མེད་པར་རང་ལོག་གིས་ཡོང་བ་སོགས་། ཡ་མཚན་གྱི་མཛད་པ་སྟར་ཆགས་སུ་ཡོད་པ་ལས་། ལྷ་བ་
 དང་པོའི་ཚེས་བཅོ་བརྒྱད་ཉིན་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་། འཕགས་པ་ལྷགས་རྗེ་ཚེན་པོའི་ལྷགས་རྗེ་ཚེན་
 པོའི་ལྷགས་ཀ་ནས་ཏེ་མགྱིན་དམར་པོའི་སྐྱ་གཟི་བཞིན་དང་ལྷན་པ་ཞིག་སྟོས་ཏེ་རྟ་སྐད་ལན་གསུམ་
 འཛེར་ཞིང་རྗེ་ཁང་རྒྱ་མོ་འདི་ང་ལ་དགོས་། ཞེས་གསུངས་པས་། ⁷ རྗེ་པོས་དད་ལྷག་དང་བཅས་
 ཚོགས་གྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཚེར་འབུལ་ཏེ་།

Going forth as a herdsman, responsible for both yaks and sheep for a period of about three years, he engaged himself solely in the recitation of *mantra*. During the day all the cattle and sheep would go off on their own to their grazing sites, and in the evening they would return by themselves without anyone herding them. In ways such as this he performed a whole series of wondrous deeds and then, on the 18th day of the first month, as a sign of his accomplishment, from the heart of the Ārya Mahākāruṇikā there emanated the blazing bright red form of Hayagrīva. Neighing three times with the cry of a horse, he declared: 'I need this delightful shepherd's hut.' Full of faith, the shepherd

⁷ Blockprint reads *bzung*s.

prostrated himself, and presenting him with an abundant array of offerings (*gaṇacakra*), said:

སྟིགས་མའི་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་སྐྱིབ་པ་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་། བྱེད་རང་བཞུགས་གནས་
 རང་སྐྱོར་གང་ཤར་གྱི་མཚོན་རྟེན་ཞིག་སྐྱབ་ཚོག་པ་། ཞེས་གསོལ་བས་། ཏྲ་མཚོག་གིས་བཀའ་
 ལྷུལ་པ་། མཚོན་རྟེན་བཞེངས་ཀྱང་རུང་གཟུངས་ཞུགས་མེད་དུ་མེད་རུང་བས་། ང་དང་དབྱེར་མེད་
 རྒྱགས་བསེལ་ང་ཚལ་གྱི་དུར་ཁྲོད་དུ་བྱ་བུ་སྤྲུག་ལ་ང་ཡི་རང་བྱོན་ཡོད་པ་དེ་ཁྲོད་ལ་སྟེར་གསུངས་།

In order to purify the defilements of sentient beings in this degenerate age, I am prepared to build a *stūpa* as your place of residence, just as it appears in my mind.' Having been prayed to like this, Paramāśva⁸ replied, 'Although it is proper to erect a *stūpa*, it would be unsuitable for it not to contain any relics.'⁹ In India, in the charnel ground of Śītavana, there is a self-arisen image of myself in red coral, one cubit tall. [This image] is inseparable from myself and I shall give it to you.' Thus he spoke.

མཚོན་རྟེན་བཞེངས་ཏེ་བུམ་ལྗེར་ལོངས་པ་དང་། གོང་དུ་གསུངས་པའི་བྱ་བུ་རུའི་ཏྲ་མགིན་རང་བྱོན་དེ་
 བམ་མཁའ་ནས་ཐུགས་གཟུངས་སུ་ཤེབས་པ་དང་། མཚོན་རྟེན་གྲུབ་ནས་རབ་གནས་སྐབས་ཏྲ་སྐད་
 ལན་གསུམ་དུ་འཚོར་ཞིང་། ལྷུལ་ལྡན་ལས་འཕྲོ་ཅན་ཕྱིན་ན་སྟིགས་དུས་ཀྱང་ཏྲ་སྐད་འཚོར་བ་ཡོད་།
 ཅེས་གསུངས་ཤིང་། མཚན་ཡང་ཏྲ་མགིན་ཞི་བའི་མཚོན་རྟེན་དུ་གྲགས་ཤིང་།

During the construction of the *stūpa*, while the dome ('treasury-vase') was being erected, that previously mentioned self-arisen coral image of Hayagrīva came down from the sky as the heart relic.¹⁰ When the *stūpa* was complete, at the time of its consecration (*pratisthā*), the sound of a horse neighing three times [was heard], and it is said that, even in this degenerate age, when fortunate beings with the right karmic connection go there, a horse's neigh can be heard. As for its

⁸ 'Supreme Horse', an epithet of Hayagrīva.

⁹ *gzungs zhugs*, lit: 'inserted support (*dhāraṇī*)'.

¹⁰ *thugs gzungs*, 'mental support'.

name, it is known as the 'Hayagrīva's *Stūpa* of Peace' (rTa mgrin zhi ba'i mchod rten).

གཞན་ཡང་རྟ་མཚོག་གིས་ལུང་བསྟན་བཀའ་སྤྲུལ་པམ། ཨོ་རྒྱལ་ཚེན་པོ་ལྟོ་རྒྱབ་རྒྱ་ལེབས་པའི་དུས་ཉེ་
བར་ཡོད་དོ། རྩོད་ཀྱང་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་སོ།

Furthermore, Paramāśva uttered this prophecy: 'Now the time is approaching when the great [guru of] Oḍḍiāyṅa (Padmasambhava) will go to the southwest and all your prayers, too, will be fulfilled over and over again.' Thus he spoke.

དེ་ནས་ས་ག་རྩེ་བའི་ཚེས་བརྒྱ་ཉིན་ཕྱི་ལྟར་ན་གྲང་ལུ་ཅེ་ལུ། རང་ལྟར་ན་བསམ་ཡས་དཔལ་ལྷོག་
རྒྱལ་ཚེན་སྤུ་ལུ། གསང་བ་ལྟར་ན་གངས་ཚེན་མཚོད་ལུའི་གཟུངས་གཡག་ཞོལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ།
སྤྱགས་རྩུབ་ཆེ་བར་རྗེ་བོ་ཡང་སྤྱགས་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་ཕྱག་ལའར་ལན་གསུམ་བརྒྱན་པས། ཞོལ་པོ་དེ་
ཡང་སྤྱགས་པམས་ཉེ་གངས་རིའི་ལྗོངས་སུ་བྱོན་པ་དང་མཉམ་དུ་གཡག་ལྷག་བྱིངས་ཀྱང་ལུར་བས།

Some time later, during the tenth day of the month of Vaiśākha, there came a yak with a hairy underbelly which was outwardly the support of the mountain deities Glang phu rtse Inga. inwardly the support of the rGyal chen sku Inga of bSam yas dpal lcog monastery and, secretly, the support of Gangs chen mdzod Inga. The herdsman, being of a very violent disposition and full of arrogant pride, struck it with his staff three times. Thereupon, its spirit downcast, the hairy yak ran off to the land of the snowy mountains while all the ordinary cattle and sheep took fright and bolted as well.

རྗེ་བོའི་རྗེས་འདེད་ལེབས་པ་དང་འོད་ཟེར་ཚེན་པོ་ཞིག་གཟིགས་སྤྲང་¹¹ དུ་བྱུང་བ་དང་། གཡག་
ལྷག་རྣམས་ཀྱང་སློ་དལ་ཞིང་ལྷིང་ཆགས་པ་བྱུང་བ་དང་། ཟ་རོར་མའི་བྲི་ཚེན་པོ་ཞིག་གི་སྤྲང་དུ།

¹¹ Blockprint reads *gnang*.

ཨ་རྒྱུན་ཚེན་པོ་སྐྱ་དངོས་སྐྱམ་¹² པའི་གཡས་སུ་ལྟ་ལྟམ་མན་དྲ་ར་བམ། གཡོན་དུ་ཡེ་གེས་མཚོ་རྒྱལ་
 དང་། མཐའ་འཁོར་དུ་རིག་འཛིན་གྲུབ་ཚེན་པོ་མོ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་དང་བཅས་པམ། མངོན་སྐྱམ་
 དུ་བཞུགས་པ་ཞལ་མཇལ་བསམ། དད་གུས་དག་པོས་བྱུག་དང་བཅས་སྐྱ་མ་རིན་པོ་ཚེ་ལུལ་གང་ནས་
 ཐེབསམ། ད་གང་དུ་བཞུགས་དོན་ཅིའི་བྱིར་བྱོན། ཞེས་གསོལ་བསམ། ལྷ་རྩམ་བཀའ་སྐུལ་པམ། ཉོ་
 ར་ནི་པདྨ་འབྲུང་གནས་ཡིན་སྲིན་པོ་རྣམས་འདུལ་བའི་བྱིར་ལྟོ་རྩལ་བྱོགས་སུ་བཞུད་དོ། ཞེས་
 བཀའ་སྐུལ་པསམ།

When the herdsman set off in their pursuit, there arose a vision of a great beam of light, and the cattle and sheep calmed down and became peaceful. Then he saw what he took to be the genuine presence of Padmasambhava, the great master of Oḍḍiāyana, clearly manifest and seated upon a great throne of Zahor with the princess Mandāravā on his right, Ye shes mtsho rgyal on his left and with a retinue of male and female *vidyāddharas*, *mahāsiddhas* and *ḍākinīs* assembled all around. With fervent faith and devotion, [the herdsman] prostrated himself and asked: 'Oh, precious *guru*, from where have you come? Where are you staying now? What is the purpose of your journey?' The *guru* replied: 'Ho! I am the Lotus-born, and in order to subjugate the *raḥsasas* I am departing now for the southwest.' Thus he spoke.

ཡང་རྗེ་པོས་དད་གུས་དག་པོས་སྐྱོན་རྒྱ་གར་མི་ཉིས་¹³ ལུལ་བསམ་ཡི་རྒྱ་ལྟོ་ཡའི་བྱུག་ཐེང་ཞིག་དང་། ཀེ་
 ཀེ་རུའི་ཉོག་གཅིག་ཡིད་པ་དེ་མཇུལ་གི་རྟེན་དུ་ལུལ་ནསམ། འདི་སྐད་ལྷུས་སོམ། ལྷ་བརྒྱའི་མཐའ་
 མར་¹⁴ མི་རྣམས་ཚོ་སྐྱེད་ནད་གདོན་རྒྱུན་ངན་མང་། ལྷད་བར་མི་དགོ་བརྩུ་དང་མཚམས་མེད་ལྷམ།
 དེ་དང་ཉེ་བ་ལྷ་སོགས་ལས་ངན་མང་དུ་གསོག་པའི་དུས་སུ། གཡུལ་བྱའི་གནས་འདིར་འདུལ་བྱེད་

¹² Blockprint reads *mnyams*.
¹³ Blockprint reads *mi tris*.
¹⁴ Blockprint reads *snga brgya'i mthar ma*.

ལྷན་པར་ཅན་ཞིག་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་སུ་བྲག་རིར་ལྷས་ཇི་ལྷས་
 ཇི་ལྷར་ལགས་། ཨོ་རྒྱན་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་བཀའ་སྤྱུལ་བྱགས་རྗེས་སུངས་ཤིག་། ཅེས་
 གསོལ་བས་།

Once again with fervent faith and devotion the herdsman prostrated himself and, having presented a rosary of sapphire that had formerly been offered by the Indian *mahāsiddha* Maitrīpa and a top ornament of precious white stone which he happened to have, as the meditative support for a *maṇḍala*, he made this request: 'During the period of the final 500 years, the lifespan of humans is short and there are many diseases, demons and evil circumstances. In particular, the ten non-virtues¹⁵ [abound], as well as the five heinous crimes¹⁶ and the five that are nearly as bad,¹⁷ and so on. During this time, when much evil karma is accumulated, what special means of taming [living beings] can be found in this place of subjugation? What signs, furthermore, are to be seen in the rocky mountains all around this place? What do they represent? May the [teacher from] Oḍḍiāyana, you who know the past, present and future, please hold me with your compassion and explain these things to me.' Thus he asked.

གྲུ་རུས་གསུང་གཏོར་མཛད་པས་བྱག་ཐེང་དེ་འཕོར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་། དེ་མ་ཐག་ཁྲི་ཞབས་ནས་ཡན་
 ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་བདུད་ཅིའི་རྒྱ་མིག་རྣོལ་ཞིང་གཞུང་རྒྱན་འབབ་བ་དང་།

The *guru* then made a scattering of words just as if he had scattered [the beads of] that rosary and immediately there gushed forth a spring of nectar with eight good qualities,¹⁸ and a stream like that of the river Ganges flowed down from the foot of his throne.

¹⁵ Killing, stealing, sexual misconduct, lying, slander, harsh speech, frivolous talk, covetousness, malice, preaching false doctrines.
¹⁶ The murder of one's mother, father, or an *arhat*, the shedding of the blood of a buddha or causing a division among the *saṅgha*.
¹⁷ The rape of a female adept (*arhat*), the destruction of the root of *bodhicitta*, the killing of a monk or nun in training, the theft of the property of the *saṅgha*, and the destruction of a *stūpa*.
¹⁸ The eight good qualities of pure water are that it is cool, sweet, light, soft, clear, soothing, pleasant and wholesome.

ཨ་མ་ནོ་ ཏུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་འདུས་པའི་བྲི་ཞབས་ནས་བདུད་ཅིའི་ཚུ་མིག་བརྒྱ་ཅུ་མཆིས་པ་
 ལས། ལྷས་བྱས་ན་¹⁹ བད་གདོན་བར་ཆད་ཞི་ཞིང་བཏུང་བས་ལས་དང་སྦྱིབ་པ་དག། ལྷད་བར་
 མི་དགོ་བཅུ་དང་མཚམས་མེད་ལྗེའི་ལས་ལ་སྦྱོད། ལྷིགས་ཏུས་སྦྱན་ལྷོ་མིང་སྤིང་འཛོལ་བའི་ལྷས་
 ལུ་²⁰ དེ་ཏུས་ས་བཅུད་ཉམས་པའི་རླུང་གིས་²¹ ཁ་གོར་ཏེ། རོ་རྗེ་དམུལ་བར་འགོ་བར་གདོན་མི་
 ཟེ། རིགས་ངན་ལུས་འབྲེལ་གི་བའི་རོ་ལྷར་བས་ཤེས་རབ་རིག་པ་འགག་དང་བྱང་སེམས་རྩ་རྣམས་
 བསྐྱམས་པའི་རིགས། མེ་ལོང་གཡའ་འཕྱིས་པ་བཞིན་དུ་གསལ་བ་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཉེ་བ་ལྷ་
 སོགས་ཉེས་བྱས་ཐམས་ཅད་དག་པའོ། ཉེ་མའི་འོག་དང་ས་གཞིའི་སྤྲོང་རོ་རྗེ་གདན་གྱི་དབུས་བྱས་
 པའི་བདྲ་ང་ཡི་ཕུགས་མཛོད་མ་ལུས་བཀྲུས་²² བྱས་པའི་འདི་འདྲའི་གཞུང་ལྷ་རྒྱུན་ཡོད་མི་སྤིང་།

Wonderful! From the foot of the throne where the buddhas of the three times are gathered, there come into being 100 springs of nectar. By washing [with this water], all diseases, demons and obstacles become pacified and, by drinking it, all *karma* and sins become pure. One should use this water particularly for the purification of the ten non-virtuous acts and the five heinous crimes. As a sign of the confused (incestuous) relationships between siblings, brothers and sisters, in the degenerate age, the wind of the element earth, which at that time has lost its vitality, causes harelip and it is certain that beings are bound for the *vajra* hells. Due to bodily contact with all manner of evil and the carrying of corpses of the dead, wisdom and awareness are curtailed and the channels of *bodhicitta* dry up. Even though such things appear as clearly as in a mirror wiped free of grime,²³ all these sinful acts, the five terrible deeds and so on, are purified. This [sacred spring] is the entire treasury of my, Padmasambhava's, mind and it performs an ablution just like the flow of the river Ganges which is unequalled

¹⁹ Blockprint omits *na*.
²⁰ Blockprint omits *su*.
²¹ Blockprint reads *gi*.
²² Blockprint reads *krug*.
²³ The text says 'a mirror wiped free of rust' due to the use of metal mirrors in Tibet.

[anywhere in the world] with Vajrāsana at its centre, beneath the sun or above the earth.

གཞན་ཡང་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲག་རི་ལ་དོ་རྗེ་རྣམ་འཛམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རང་
 ཕྱོན་ཡོད་། དབུས་རི་གཟུང་རྒྱུད་སྟེན་གཞིའི་གནས་རི་། དེའི་རྒྱབ་ཕྱོགས་ན་གསེར་གཡུ་དུང་
 གསུམ་གྱི་མཚོ་ཡོད་པས་། མ་འོངས་ཇི་བོའི་གདུང་འཛིན་གྱིས་ཞལ་བྱས་པའི་ལུང་ཟིན་། འདིར་
 ཞེབ་རྒྱས་མ་སྦྱོས་སོ།

Furthermore, on the rocky mountain to the back [of this place] is an image of Vajravīdāraṇa and the natural manifestation of his *maṇḍala*. The central mountain is the sacred mountain throne ('base seat') of the planet Rāhu and, behind that, there is the lake of the trinity of Gold, Coral and Conch which is destined to be opened by a future heir of the herdsman, but I will not elaborate on the details of this just now.

དེ་ནས་ཤར་ཕྱོགས་སུ་རྒྱང་གཞགས་ཀྱི་ས་ན་བུམས་པ་གདན་གཞུགས་ཀྱི་བྲག་རིར་ཚོས་སྒོ་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་དོན་བསྐྱུས་གཏེར་ཁ་ཡོད་པ་། མ་འོངས་ཇི་བོའི་གདུང་འཛིན་གྱིས་ལེན་པའི་ལུང་བསྟན་།
 མཚན་ལོ་ཞེབ་གསལ་གནང་བ་ད་ལྟའི་རིག་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་རྗེ་རི་རྟོགས་ལྡན་དཔའ་བོ་ནས་།
 བརྒྱད་ཐོག་གསུམ་ཚན་²⁴ ཀྱི་སྐབས་འདོན་པའི་དུས་རིགས་པ་འདིར་ཞེབ་རྒྱས་མ་སྦྱོས་སོ།

At a spot within earshot²⁵ to the east of that place, on a rocky mountain which is the abode of the buddha Maitreya, is the site of a treasure which encapsulates the meaning of all the 84,000 doors of Dharma. It is prophesied that [this treasure] will be taken out by a future heir of the herdsman. To be precise concerning his name and birth-year: it will be extracted at the time of the third generation from the present rTogs ldan dpa' bo of the Rig 'dzin 'jam dbyangs Hūrñ ri family, but I will not elaborate here on all the details of the family and time.

²⁴ Blockprint reads *tsan*.
²⁵ A distance of one *krośa* (*rgyang grags*), about 500 yards. Blockprint reads *rgyangs grags*.

དེའི་མདུན་ན་མཚོ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ལྷ་ས་ན་སེམས་ཅན་སོ་སོའི་ལས་དང་སྐྱིབ་པ་ཅི་²⁶ ཡང་གི་དབང་ལས་
 ཐྱིས་འབྱུང་སྐྱེས་སྐར་བརྟག་པ་སོགས་གཤིན་ཇེའི་ལག་གི་མེ་ཡོང་ལྟར་རི་བཞིན་གསལ་བ་ཡོད་དོ།

In front of that there is a lake, and if one looks into it, questions are clarified concerning the future birth-stars and so on of individual beings that will arise due to the influence of whatever *karma* and sins they may have, just like [looking into] the hand mirror of Yama, Lord of Death.

དེའི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྲག་རིར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བརྟན་རང་བྱོན་དཔག་མེད་
 ཡོད་དོ།

On the rocky mountain that lies to the east of there are countless naturally produced images of buddhas and bodhisattvas.

དེའི་བྱང་ཕྱོགས་སུ་ཐེབས་པ་དང་མཁའ་འགོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱིས་ཚོགས་གྱི་མརྟལ་རྒྱ་ཚེར་ལུལ་
 ཉེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། ལྷ་བརྒྱའི་མཐར་ལྷག་པའི་དུས་བཟང་དུག་སྐྱབ་གྱིས་ནད་མི་གསོས།
 སྐྱབ་པ་མཁས་པས་ནད་དོ་མི་སྦྱོད་སྐྱགས་འཚང་དམ་པས་དག་བགེགས་ཚར་མི་ཚོད་པ་སོགས་གྱི་
 དུས། ལྷ་རྒྱའི་འདུལ་བྱེད་ལྷན་པར་ཅན་ཞིག། ཅེས་ཞུས་པས། ཡོ་རྒྱན་གྱི་བྲག་མཁར་ས་དེར་
 བརྟགས་པའི་ལུལ་དུ་བདུད་ཅི་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྟན་གྱི་སྐྱབ་རྒྱ་འབབ་པ་དང་། ལྷ་རྒྱས་བཀའ་རྒྱལ་
 པ། ཡེ་མ་རྟོ་འདི་ནི་ལྷ་བརྒྱའི་དུས་སུ་བཟང་དུག་སྐྱབ་ལས་ཀྱང་རྣམས་པ་ལྷག་པའོ། ལྷོ་བྱང་ཡེ་
 འགོག་སྐྱམ་བརྒྱ་དུག་ཅུ་དང་ནད་རིམས་བཞི་བརྒྱ་ཅུ་བཞི་ལྷན་པར་གཟའ་དང་ལྷ་ནད་མཛེ་ནད་ཀུན་

²⁶ Blockprint reads *spyi*.

དེ་དུས་འབྲུང་པོ་འབྲུག་གླུ་ཉེ་གདོན་དུ་མེ་བརྒྱད་ཁ་དར་བས་དེ་ལ་ཕན་ཐབས་གཞིའི་ཚུ་རྒྱན་ནོ།
 མོན་གྱི་ལས་²⁷ རྣམ་པར་སྣོན་པ་ནི་གང་ལ་ཡང་མ་གཏོགས་སོ། ཞེས་གསུངས་སོ།

Travelling to the north of that place, the *dākinī* Ye shes mtsho rgyal presented a vast *maṅḍala* of assembled offerings and made this request: 'During the final period of 500 years, when the six auspicious medicines²⁸ do not cure disease, when skilled doctors cannot diagnose illnesses, when holy *mantra*-holders fail to eradicate enemies and obstructors, and so on, for such a time as this [may the *guru* please bestow] his special means of subjugation.' When she had made this request, from the spot where [Padmasambhava of] Oḍḍiāyṅa had planted his staff, there flowed out a healing stream of nectar possessed of eight virtues, and the *guru* said: 'Ema ho! During the period of the [last] 500 [years], this [stream] here will be more effective than even the six auspicious medicines. It is a river Ganges, beneficial when the elemental sprites (*bhūta*) are in turmoil, spreading [everywhere] in the guise of the eight classes of demons, [an antidote] to the 360 suddenly-arising mental injuries and the 404 contagious diseases – especially to all leprous diseases caused by the demon Rāhu and *nāgas*. [It is an antidote to] any [problem] whatsoever except the maturation of former deeds.' Thus he spoke.

འདི་ནས་བྱང་པོས་སྐྱོབ་པོའི་རྒྱལ་པོ་ཀུན་རྩེ་བཟང་པོ་ཆེ་མཚོག་ཏེ་རུ་ག། ཡབ་ཡུམ་སྙིང་རྩེ་²⁹ མོང་
 ཉིད་ཐབས་ཤེས་མཛད་པའི་ཞབས་འོག་རྩེ། ལན་ཅིག་འཇུལ་ན་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་སྡིག་སྦྱིབ་དག།

To the north of this, should one enter just once beneath the feet of the supreme *heruka* Samantabhadra, king of wrath, who enacts emptiness and compassion, wisdom and skilful means, in union with his consort, the sins and obscurations of the three lower realms will be purified.

གཞན་ཡང་རྒྱང་³⁰ བྲགས་གཅིག་བཞོད་པའི་བྱང་པོར་མཚམས་སྟེ། རྒྱ་གར་དུར་ཁྲོད་བསིལ་བ་
 ཚལ་འམ་ལྟན་བརྟེགས་པ་³¹ དང་མཚུངས་པའི་དུར་ཁྲོད་ཕྱི་ནང་གསང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། གསང་

²⁷ Blockprint omits *las*.
²⁸ Nutmeg, cloves, camphor, sandalwood, saffron and cardamom.
²⁹ Blockprint omits *snying rje*.

བའི་དུར་ཁྲོད་ན་མཁའ་འགོ་ཉེར་ལྷའི་སྐྱལ་པ་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། མི་ལྷགས་གཡང་གཞི་³² ལ་
 སོགས་པ་རྫོལ་རང་བྱོན་དུ་ཡོད་དོ། གནས་འདིར་མི་རོ་དགོང་ཁར་བཞག་ཀྱང་སྡོོ་³³ བྱི་སྐྱེད་དང་
 མཁའ་ལྷིང་གིས་བཟོས་གྲུབ་པོ། ཚེ་འདས་དེ་ཡང་ཡུལ་ཉེར་བཞིའི་མཁའ་འགོའི་གནས་དང་མཐོ་
 རིས་སྐྱེས་བའི་ཞལ་བཞེས།

Furthermore, travelling one *krośa* towards the northeastern corner, there are the three charnel grounds, outer, inner and secret, which are commensurate with Śītavana or Laṅkakūta in India. Among these, in the secret charnel ground, arise elaborate emanations of the twenty-five *ḍākinīs*, with hides of human skin and so forth, spontaneously appearing on the boulders.³⁴ At this sacred site, when one places a corpse there in the evening, by early morning it will be completely gone, devoured by jackals and vultures. And it is promised, furthermore, that those deceased will be reborn in the sacred sites of the *dākinīs* of the twenty-four *pītha*³⁵ and in the upper realms.

འདི་ནས་ལྷུ་བྱང་ངོས་རྒྱང་གྲགས་གཅིག་འདས་པའི་ས་ན། གང་ས་ཞལ་ཟས་འདྲ་བའི་རང་བྱོན་
 བྱི་རྒྱལ་བ་སྐྱེས་བཅས་མཉེས་པའི་འདོད་ཡོན་སྐྱ་ལྷའི་མཚོད་སྒྲིན་ཅོ།

To the northwest of this, at a distance of one *krośa*, there is a precipitous gorge, self-arising in the form of food for the gods (*naivedya*), a cloud of offerings of the five sensory types that bring delight to the *jinas* and their sons (buddhas and bodhisattvas).

³⁰ Blockprint reads rgyangs grags.

³¹ Blockprint reads *lang ka brtsigs pa*.

³² Blockprint reads *g.yang bzhi*.

³³ Blockprint reads *gro*.

³⁴ These hides of human skin are the seats of the goddesses.

³⁵ For a description of the 24 sacred places, see M. Boord, 'Buddhism', in, J. Holm and J. Bowker (eds.), *Sacred Places*, Pinter Publishers, London and New York, 1994, pp. 8-32.

རྒྱལ་བའི་ཞིང་མཚོག་རང་བྱོན་མཚོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་³⁶ ཅི། མཚོ་རྒྱལ་དང་རྗེ་བོ་གཉིས་
 གྱིས་ཚོགས་མཚོད་རྒྱ་ཚེར་སུལ་ཏེ། འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་སོ། གནས་འདིའི་མཚན་རི་ལྟར་ལགས་
 གནས་མཇལ་ཕྱག་བསྐོར་བྱས་པ་ཕན་ཡོན་རི་ལྟར་ཡོད། གྲུ་རུ་དུས་གསུམ་མཁུན་པས་གབ་སྐྱིལ་
 མེད་པར་གསུང་དུ་གསོལ། ཞེས་ཞུས་པས།

With regard to the history of the three self-arisen *stūpas* of this supreme buddha-field, Ye shes mtsho rgyal and the herdsman made a request in these words as they both presented a vast array of assembled offerings: 'What are the characteristics of this place and what are the benefits of making pilgrimage, prostrations and circumambulations? May the guru who knows the past, present and future please tell us without concealing or keeping anything back.' Thus they requested.

ལོ་རྒྱུ་ཚེན་བོས་བཀའ་སྐུལ་པ། རྩོད་གཉིས་གྱི་སྒོར་གང་ཤར་བའི་མཚོད་རྟེན་རེ་རེ་དང་ཐུན་མོང་
 དུ་གཅིག་བཞེངས་དང་། དེའི་གཟུངས་གཞུག་ཏུ་ཤེལ་བྱ་གང་ལ་འཕགས་པ་སྐྱུན་རས་གཟིགས་རང་
 བྱོན་ལ་བྱངས་པ་ཞིག་གཡུ་ལོ་བཞོད་པའི་ཞིང་མཚོག་ནས་སྐྱུན་བྱངས་ལ། དེ་ལ་བསུ་བ་དང་མེར་
 རྐྱེངས་³⁷ མཚོད་པ་སོགས་གྱིས་ཤིག་གསུངས།

And the great [master of] Oḍḍiāyṅa said in reply: 'The two of you must each construct a *stūpa* as it arises in your mind and one [built by both of you] together. For the relic to be inserted in the latter you must invite from the heaven 'Arrayed in Turquoise Leaves' (the paradise of Tārā), the one-cubit-high, self-begotten crystal image of the noble Avalokiteśvara for which you must prepare a welcoming party with a ritual procession of monks in yellow robes, offerings and so forth.'

³⁶ Blockprint reads *lo brgyud*.
³⁷ Blockprint reads *ser sbreng*.

ཡང་ཇི་བོས་ཤིང་འདི་སྐད་ཅེས་ཞུས་པ་ལ་བདག་ལ་བུ་སྐོབ་པོ་མོ་སོགས་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཇི་ལྟར་
 དྲག་ཞུས་པ་མས་གཏུ་རུས་བཀའ་སྐུལ་པ་ཡིད་སྐྱུལ་གྱི་མཚོན་པ་དབག་མེད་ལུལ་ཞེས་
 གསུངས་སོ།

Again, the herdsman questioned him crossly with the words: 'How can this be done? For I have not a single disciple, either male or female.' To which the guru replied: 'You must present boundless offerings emanated by your mind.' Thus he spoke.

དེ་དུས་ཇི་བོས་དང་གུས་དྲག་པོས་གཡས་སུ་ཕོ་རྒྱུད་དང་གཡོན་དུ་མོ་རྒྱུད་བཅས་བྱན་དུ་བསྐྱུལ་
 བས་མདུན་དུ་འདོད་ཡོན་སྣ་ལཱེ་མཚོན་པ་དབག་མེད་ལུལ་གསུངས་པ་མས་དེའི་སྐབས་ཉི་མ་ཤར་
 ཅོམ་དུ་ཇི་བོའི་³⁸གཟིགས་སྒྲུང་དུ་ཤར་བྱོགས་གྱི་ནམ་མཁའ་གསེར་གྱི་དོ་རྩེ་ལྷ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་
 དགའ་སྐོར་དབག་མེད་མཚན་པ་དང་མཉམ་ཉི་མ་ཤར་བ་དང་གཤེལ་གྱི་མཚོན་རྟེན་གོང་དུ་གསུངས་པ་ཇི་
 བཞིན་ནམ་མཁའ་ནས་བྱོན་གསུངས་སུ་བཞུགས་ནས་མཚོ་རྒྱལ་དང་ཇི་བོས་སྐྱོན་མོང་དུ་
 བཞེངས་པ་

It is said that then the herdsman, with fervent faith and devotion, summoned assistants and arranged groups of males to his right and females to his left, and then presented boundless offerings of the five sensual qualities set out in front. On that occasion, just as the sun was rising, a golden five-pronged *vajra* appeared in the eastern sky in sight of the herdsman and, while he experienced boundless happiness and joy, the sun rose and the crystal 'basis of offerings' (i.e. the heart of the *stūpa*) came forth from the sky so that everything took place just as spoken of above. When they had positioned it as a relic, Ye shes mtsho rgyal and the herdsman together erected [the *stūpa*].

³⁸ Blockprint reads *rdzi bos*.

རང་བྱོན་ཤེལ་གྱི་མཚོན་རྟེན་འདི་ཉིད་དང་། རྗེ་བོ་བཞེངས་པ་རྗེ་བོའི་མཚོན་རྟེན་དང་། མཚོ་རྒྱལ་
 བཞེངས་པ་འབྲོག་མོ་མཚོན་རྟེན་ཞེས་བྱ་བ་། བྱུག་ནས་³⁹ མངའ་གསོལ་རྒྱས་པར་མཛད་སྐབས་
 གྲུང་མེ་ཉོག་གི་ཚར་བབས་ཅིང་། མཚན་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གོང་གསལ་གྱི་དབང་གིས་རྗོ་རྗོ་ཉི་མ་མཚོན་
 རྟེན་ཞེས་དབྱར་རྩ་ལྟར་གྲགས་སོ།

Moreover, when it came to the time of throwing grains in the air during the elaborate consecration ceremonies of that particular 'Stūpa of the Self-originated Crystal [image]' and the 'Stūpa of the Herdsman' constructed by the herdsman and the so-called 'Stūpa of the Nomad Woman' erected by Ye shes mtsho rgyal, a shower of flowers came down and, due to the auspicious circumstances made clear above, the names of the *stūpas* at the place called Vajra Sun (rDo rje nyi ma) came to resound [everywhere] like thunder.

དེ་ནས་ཨོ་རྒྱན་ཚེན་པོས་རྒྱ་མིག་བརྒྱ་ཙུ་ཕེབས་ཏེ་མཚོན་རྟེན་འདི་རྣམས་ལ་བྱུག་བསྐྱར་མཚོན་པ་
 བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་ནི། གོང་གི་རྒྱ་མིག་འདིའི་ཕན་ཡོན་དང་མཚུངས་ཤིང་། དགེ་བ་ཅི་བྱས་འབྲུམ་
 འགྱུར་ངོ་མཚར་བརྗོད་པའི་མཐའ་ལས་འདས་པའོ། རྗེ་ག་པ་བསམགས་པ་དེ་བཞིན་ནོ། ལྷག་པར་
 བྱང་མེད་ལྷ་འདོད་པ་ལ་མཚོག་ཏུ་འགྱུར་རོ། ལྷོན་ལམ་སྣ་རེ་བཏབ་ན་དེ་ཉིད་ཐོགས་མེད་འགྲུབ་བོ།

Following that, the great [master of] Odḍiāyṅa went to the place of the Hundred Springs and said: 'As for the benefits of making prostrations, circumambulations and offerings to these [three] *stūpas*, they are as was stated before with regard to these springs. The virtue of whatever deeds are performed here is increased 100,000 times, a marvel that goes beyond the limits of speech. And the same is true for the accumulation of sins. In particular, [this place is] supremely beneficial for a woman who wishes for a son. If even the beginning of a prayer is uttered here, it will immediately be fulfilled without impediment.'

³⁹ Blockprint reads *phyag gnas*.

ཞེས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ། བོད་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་གནས་མཚོག་ནས། ལྷོ་རྒྱབ་ཏུ་སྐྱུན་འབྲེན་
 པའི་བསུ་བ་མ་དང་མཁའ་འགོས་བར་སྐྱང་གང་བས། རྗེ་འབངས་རྣམས་ལ་ཞལ་གདམས་མི་གྲུབ་
 པའི་ཐུགས་བྲེལ་སྐབས་ཀྱི་ངང་། ཡན་ལག་བརྒྱན་ལྡན་གྱི་མདུན་ངོས་དོ་སྙེང་དུ་ཞབས་རྗེས་ཞིག་
 བྱེན་རྒྱབས་གྱི་རྟེན་དུ་འཛོག་གནང་མཛད། ཞལ་ལྷོ་རྒྱབ་ཏུ་གཟིགས་ཏེ་ཨི་ཏི་ས་མ་ཡ་རྒྱ་རྒྱུ།

While he was uttering these words, the sky became filled with mother goddesses and *dākinīs* who arrived from the holy land of Tibet, the realm of snow, welcoming him with an invitation to the southwest. His mind engaged with thoughts of not having finished instructing the king and subjects [of Tibet], he stamped with his foot upon a boulder in front of [the spring] with eight qualities, leaving his footprint as the support of blessings. Turning his face and gazing towards the southwest, he said: 'ITI SAMAYA. Seal! Seal!'

དེའི་དུས་ཀྱི་རྗེ་བོ་དེ་ནི་སྐུ་གཅིག་ལ་མཚན་གསུམ་དང་ལྡན་བ་དེ། དཔལ་ཏྲ་མགིན་དང་འཛིག་རྟེན་
 ཐུན་མོང་དུ་རྗེ་བོ་ཞེས་བ་དང་། ཨོ་རྒྱན་ཚེན་བོས་འབྲེན་མཚོག་པ་དུ་ཚོས་འཕེལ་དུ་མཚན་གསོལ་
 གནང་ཞིང་། བྱང་ལུག་རྗེ་བོ་གསུང་བྱོན་གྱིས་མཚན་གསོལ་བ་གྲུབ་ཚེན་ནག་པོ་སྦྱོད་བ་མཐུ་སྟོབས་
 ཞེས་གསུངས་པ། དོན་དུ་ངོ་བོ་དག་སྟོང་ནམ་མཁའི་སྟིང་བོ་སྐྱུ་དངོས་ཏེ། དགུང་གངས་ཀྱང་བརྒྱ་
 ཐམ་པ་བཞུགས་ཤིང་དེ་ལ་སློ་གསུམ་གྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཚེ་སྐུ་བ་བརྒྱ་རེ་རེས་བྱེན་མཐུའོ།

As for the herdsman of that period, he was one man with three names. To the glorious Hayagrīva and to the world in general, he was known as 'the herdsman'. The great [guru of] Oḍḍiāyṅa gave him the name Padma chos 'phel, the supreme leader, and the speaking statue of the crowned buddha in Byang phug gave him the name mThu thobs and declared him the [incarnation of the] *mahāsiddha* Kṛṣṇacārī.⁴⁰ In reality he was the genuine embodiment of the monk Nam mkha'i snying po who lived to be 100 years old, and if one prays to him with

⁴⁰ Also known as Kāṅhapāda, one of the 84 *mahāsiddhas*. See: David Templeman, *Tāranātha's Life of Kṛṣṇācārya/Kāṅha*, LTWA Dharamsala, 1989.

body, speech and mind, it has the blessing power of 100 individual rites of longevity.

མཐར་སྐྱེ་འཇའ་ལྷན་གྲུབ་སྟེ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་དུ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་དཔོན་མཛད། ལྷགས་
 མཚོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་དང་འབྲས་སྐྱེའི་སྣང་བརྟན་ལ་བཞུགས་པ། གསུང་བརྟན་པ་དང་འགྲོ་བའི་
 དོན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཐེང་བ་ལ་བྱོན་པ་སོགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའོ།

At the end [of his life], his body attained the form of a rainbow ('realized the rainbow body'), and he became the recipient of offerings for an assembly of *dākinīs* in the buddhfield of Sukhāvātī. His mind took up residence in the three *stūpas* and within images in his likeness, and when he spoke he promised to return in a succession of births for the benefit of the doctrine and sentient beings, and so on.

དེ་ཡང་རང་བྱུང་མཚོད་རྟེན་རྣམ་གསུམ་ལ་མཁའ་འགྲོའི་བསྐྱོར་བ་བྱེད་པ་ཡིན། མི་མ་ཡིན་གྱིས་
 མཚོད་དབྱངས་སུ་ལ་བའོ། གཏེར་ཁ་དགའ་རིའི་བྲག་ནས་བཞེས་པའི་གནས་ཡིག་ལྟར་གསལ།

It is said, furthermore, that circumambulations of *dākinīs* are made around the three self-arisen *stūpas*, and that non-human spirits offer songs of worship. [Such things] are made clear in the pilgrim's guide taken from the treasure site of dGa' ri'i brag (Rock of the Mountain of Joy).

གཞན་དག་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པའི་མ་དཔེ་སྤྲས་ཡུལ་འབྲས་མོ་ལྗོངས་སུ་
 གསང་བའི་གནས་ཡིག་ཏུ་བཀའ་གསལ།

Apart from this, the words of the original manuscript, which speak extensively of prophesies and so on, are clarified in the Secret Guide to the Holy Places of the Hidden Land of Sikkim (*sBas yul 'bras mo ljong su gsang ba'i gnas yig*).⁴¹

⁴¹ By Lha btsun 'jigs med dpa' bo, one of the three religious preceptors responsible for the enthronement of the first king of Sikkim at Yuk bsam.

གནས་གྱི་ལྷོ་བ་བྲག་དཀར་བཟུ་གིས་སྤོང་། ཤར་ཕྱོགས་སྤྲུལ་ཕྱག་མ་མོ་མཁའ་འགོ་སྤྱིན་ལྷར་
 འདུས་པ་མཁའ་འགོ་གསང་བའི་ཕྱག་པམ་། འཆི་མེད་ཆོ་ལྷར་སྐྱབ་པ་རུབ་བདེ་ཆེན་ཕྱག་། མཛོད་
 ལྷའི་གཏེར་ཁ་མང་དུ་བྱེ་རྒྱའི་བྱང་ལྷ་རི་རིན་ཆེན་སྤྱིང་གི་ཕྱག་པམ་། དེའི་མཚམས་བརྒྱད་གྱི་གནས་
 གསང་སྤྲུགས་ཚོས་གྲིང་། བཟུ་གཡང་རྩེ་། རབ་ལྷན་རྩེ་མོ་། རྣལ་འབྱོར་ཆོ་བཞིའི་བསྟན་པའི་
 གཞི་མ་ཡུག་བསམ་ཐང་དང་རུར་གང་མཚོད་རྟེན་། ལྷོན་གིང་རྒྱལ་པོ་ཙན་དན་གྱི་རི་རྒྱལ་། བར་གྱི་
 གཞི་བདག་དབའ་བོ་རྫོ་རི་དང་། བཟུ་མོ་རོང་དང་ཁྲག་འཕུང་རོང་། རོ་རྩེ་འབྲེང་དང་ལྷགས་སྤྱོག་
 འབྲེང་། མཚོ་ཆེན་བརྒྱ་དང་དགུ་ལ་སོགས་། དེ་ཡི་བཀའ་འཁོར་གངས་ཆེན་མཛོད་ལྷས་དུ་⁴² །

The navel of the sacred land is Brag dkar bKra shis sding. To the east is the concealed cave called the Secret Cavern of the *Dākinī* where *ma mo* goddesses and *dākinīs* gather like clouds. In the west is the Cave of Great Happiness [which is a place for] the accomplishment of a lifespan free of death. To the north is the Heart Cave of lHa ri rin chen (Precious Peak of the Gods) where many treasure sites of the five treasures⁴³ are destined to be opened. The sacred places in eight directions from there are: gSang sngags chos gling (Dharma Isle of *Guhyamantra*), Padma g.yang rtse (Peak of Lotus Happiness), Rab ldan rtse mo (Peak of the Supreme Seat),⁴⁴ the plain of Yuk bsam and the *stūpa* of Nur gang which are twin sites of the doctrine of the four great yogas, Ri rgyal (Mountain King) [covered with] sandalwood, the king of trees, dPa' bo Hūm ri (Warrior Mountain Hūm), the protecting lord of the intermediate area, Phag mo rong (Ravine of Vajravārāhī) and Khrag 'thung rong (Ravine of Heruka), rDo rje 'threng (Vajra Garland) and lCags sgrog 'threng (Garland of Iron Fetters), the 109 great lakes and so on, and all of those comprise the servants headed by Gangs chen mdzod lnga (the Great Snow Mountain of Five Treasures, the most sacred site in Sikkim).

⁴² Blockprint reads *dbus*.

⁴³ This may refer to the 'five treasures' of Rig 'dzin rgod ldem. See M. Boord, *The Cult of the Deity Vajrakīla*, pp. 25-26, for details.

⁴⁴ Site of the palace of the earliest kings of Sikkim.

གཏེར་གྱི་མངའ་གསོལ་རྒྱས་པར་མཛད་སྐབས་ཀྱང་། རམ་མཁའ་གཡའ་དག་ངང་ནས་མེ་ཏོག་གི་
 ཆར་ཡང་བབས་སོ། ར་ག་ཏི་མདྲ་ལོ།

This having been written down by Ye shes mtsho rgyal in accordance with the pronouncements of the *guru*, it was concealed as treasure. Later, this treasure was taken from the right-hand side of a rock shaped like a lion on Hūm ri [mountain] by Rig 'dzin tsho dbang II, a descendant of the herdsman and the incarnation of his speech. It is said to have existed in the form of writing in symbolic characters in vermilion ink on sky blue paper. Then, at a time when the auspices of former prayers and the continuity of *karma* came together, the teachings came down, as prophesied, to the *vidyādhara* rGod kyi ldem 'phru can. Approaching by way of rDo rje nyi ma, the northern gateway between Tibet and the south, at the time when he opened the mouth of that passage to the holy land of Sikkim, he transcribed the symbolic letters into Tibetan script. Then, having bestowed in profound form the empowerments and oral instructions whilst performing an elaborate consecration of the treasures, a rain of flowers came down from the space of a clear sky. May it be auspicious for the world!

དེ་ལྟར་རྗེ་ཡི་གཏུང་བརྒྱད་གནས་འཛིན་པ་རིག་འཛིན་རྟོགས་ལྡན་དཔའ་བོས་པར་གསར་བསྐྱར་
 མཛད་པ།

This new print was published by Rig 'dzin rtogs ldan dpa' bo, the encumbent heir to the seat of Hūm ri.

། དཔལ་ལྡན་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་ཚེ་བརྟན་པ་དང་།
 མཁའ་མཉམ་ཡོངས་ལ་བདེ་སྲིད་འབྱུང་བ་དང་།
 བདག་གཞན་མ་ལུས་ཚོགས་བསགས་སྦྱིབ་སྦྱངས་ནས།
 ལྷུང་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱིན་གྱིས་རྫོབས། །དགེའོ།

May the lives of the glorious *gurus* be stable,
May happiness arise everywhere reaching to the sky,
May I and all others without exception gather an accumulation [of
merit] and may our sins be purified.
Thus may we quickly be blessed with the attainment of buddhahood.
Let virtue abound!